

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Α΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Σύστημα προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς ψήφιση Νσχ περιλαμβάνει πέντε Κεφάλαια.

Με το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 1 και 2 του Νσχ) προτείνεται η εκ νέου θέσπιση «ενιαίου εθνικού συστήματος προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας». Αντίστοιχο σύστημα, επονομαζόμενο «ΗΣΙΟΔΟΣ», είχε θεσμοθετηθεί με τον ν. 2945/2001 (ΦΕΚ Α΄ 223) και καταργηθεί με το άρθρο 37 του ν. 3698/2008 (ΦΕΚ Α΄ 198).

Ειδικότερα, υπηρεσίες προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας θα παρέχουν, εκτός του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α. του ν. 1790/1988), ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ασφαλιστικοί συνεταιρισμοί και Ταμεία Αλληλοβοηθείας, καθώς και η συνιστώμενη στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Διεύθυνση Διαχείρισης Κρίσεων και Κινδύνων στον Αγροτικό Τομέα» (άρθρα 1 και 2 του Νσχ).

Με το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 3 έως 17 του Νσχ) εισάγονται, πέραν της υποχρεωτικής και αυτοδίκαιης, πρόσθετη, για αυξημένη κάλυψη, καθώς και προαιρετική, για κινδύνους που δεν ασφαλίζονται υποχρεωτικώς, ασφάλιση στον ΕΛ.Γ.Α. (άρθρα 4 και 5 του Νσχ), βάσει σύμβασης συναπτόμενης μεταξύ του Οργανισμού και του ασφαλισμένου (άρθρο 14 του Νσχ).

Περαιτέρω, προτείνεται να καθορίζεται με τους επί μέρους Κανονισμούς Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α. το ελάχιστο ποσοστό αποκαθιστάμενης ζημιάς (άρθρο 6 παρ. 1 του Νσχ), θεσπίζεται ανώτατο όριο καταβλητέας από τον ΕΛ.Γ.Α. αποζημίωσης και συνολικής ετήσιας ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς, ύψους 70.000 ευρώ ανά δικαιούχο και υπόχρεο, αντιστοίχως (άρθρο 6 παρ. 1 και 5 του Νσχ), καθιερώνεται «γενική εισφορά υπέρ ΕΛ.Γ.Α.» (άρθρο 13 του Νσχ), η οποία βαρύνει φυσικά πρόσωπα «που δεν είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες» και δηλώνουν συνολικό φορολογητέο εισόδημα, «συ-

μπεριλαμβανομένου και του γεωργικού», πάνω από το αφορολόγητο όριο, καθώς και νομικά πρόσωπα «που αποκτούν εισόδημα από αγροτικές εκμεταλλεύσεις» (άρθρο 13 του Νσχ), ρυθμίζονται δε η καταβολή των αποζημιώσεων και η εκτίμηση των ζημιών (άρθρα 15 και 17 του Νσχ).

Με το Κεφάλαιο Γ΄ θεσπίζεται δυνατότητα επιδότησης ασφαλιστρού προαιρετικής, κατά τα προηγθέντα, ασφάλισης που περιλαμβάνεται στο ετήσιο πρόγραμμα γεωργικών ασφαλίσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και χρηματοδοτικής συνεισφοράς του Κράτους στα «Ταμεία Αλληλοβοηθείας για τις ασθένειες ζώων και φυτών και τα περιβαλλοντικά συμβάντα», συμφώνως προς το ρυθμιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις, ρυθμίζονται δε θέματα υποχρεώσεων και λειτουργίας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και αλληλασφαλιστικών συνεταιρισμών που συμμετέχουν στο ως άνω πρόγραμμα (άρθρα 18 έως 20 του Νσχ).

Επισημαίνεται συναφώς ότι, κατ' άρθρο 107 παρ. 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρώην άρθρο 87 Συνθήκης ΕΚ), εξαιρούνται από την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων, «που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής», ενισχύσεις «για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα».

Εξ άλλου, κατ' άρθρο 42 της ως άνω Συνθήκης (πρώην άρθρο 36 Συνθήκης ΕΚ), «Οι διατάξεις του κεφαλαίου που αφορά τους κανόνες ανταγωνισμού [άρθρα 101 επ.] δεν εφαρμόζονται στην παραγωγή και στο εμπόριο των γεωργικών προϊόντων παρά μόνο κατά το μέτρο που ορίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στο πλαίσιο των διατάξεων και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 43, παράγραφος 2, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους του άρθρου 39. Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να επιτρέψει τη χορήγηση ενισχύσεων: (α) για την προστασία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που μειονεκτούν λόγω διαρθρωτικών ή φυσικών συνθηκών (...)».

Κατ' εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου έχει εκδοθεί ο Κανονισμός (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου της 19ης Ιανουαρίου 2009 «σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης για τους γεωργούς στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1290/2005, (ΕΚ) αριθ. 247/2006, (ΕΚ) αριθ. 378/2007 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003». Κατ' άρθρο 68 παρ. 1 δ) και ε) του εν λόγω Κανονισμού, «Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν ειδική στήριξη στους γεωργούς (...) δ) υπό μορφή συμμετοχής στα ασφάλιστρα

για την ασφάλιση των καλλιεργειών, των ζώων και των φυτών σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 70, ε) μέσω ταμείων αλληλοβοήθειας για τις ασθένειες ζώων και φυτών και τα περιβαλλοντικά ατυχήματα σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 71». Οι προαναφερόμενες διατάξεις της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Κανονισμού (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου, καθώς και του άρθρου 14 του Κανονισμού 639/2009 της Επιτροπής της 22ας Ιουλίου 2009, «σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου όσον αφορά την ειδική στήριξη», αποτελούν το ρυθμιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κρατική παρέμβαση στο πεδίο της ιδιωτικής ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας.

Με το Κεφάλαιο Δ' (άρθρο 21 του Νοχ) μεταφέρονται στην προαναφερόμενη «Διεύθυνση Διαχείρισης Κρίσεων και Κινδύνων στον Αγροτικό Τομέα» οι αρμοδιότητες Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων που είχαν ανατεθεί στον ΕΛ.Γ.Α..

Τέλος, με το Κεφάλαιο Ε' προτείνεται η διευκόλυνση της καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τον ΕΛ.Γ.Α. (άρθρο 23 του Νοχ).

II. Παρατηρήσεις επί των επί μέρους διατάξεων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 2 παρ. 1

Στην προτεινόμενη διάταξη γίνεται, προφανώς εκ παραδρομής, αναφορά στην «οργάνωση και λειτουργία των προαιρετικών για τους παραγωγούς επιδοτούμενων ασφαλίσεων της παραγράφου 2 εδάφιο β του άρθρου 1 του παρόντος νόμου (1ο Τμήμα)». Σχετικές με τις ως άνω ασφαλίσεις είναι οι διατάξεις της παραγράφου 3 εδάφιο β του άρθρου 1 του Νοχ.

2. Επί του άρθρου 2 παρ. 2 α

Κατά την προτεινόμενη διάταξη, στην αρμοδιότητα της συνιστώμενης Διεύθυνσης Διαχείρισης Κρίσεων και Κινδύνων στον Αγροτικό Τομέα «υπάγεται ιδίως: α. Η κατάρτιση και η υποβολή προς έγκριση στους Υπουργούς Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (...) (ι) του ετήσιου προγράμματος ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας, στον οποίο προσδιορίζονται κυρίως, οι προς κάλυψη κίνδυνοι, οι απαλλαγές και οι λοιποί όροι κάλυψης, οι πόροι που προορίζονται για την επιδότηση του ασφαλιστρου, τα ποσοστά επιδότησης του ασφαλιστρου, οι τιμές αποζημίωσης των προϊόντων και τα λοιπά τεχνικοασφαλιστικά ή γεωργοτεχνικά στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή των σχετικών ασφαλιστικών προγραμμάτων (...)».

Επισημαίνεται ότι οι κίνδυνοι που εμπίπτουν, υποχρεωτικώς και αυτοδικαίως, στην ασφαλιστική κάλυψη του ΕΛ.Γ.Α., προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 5 του Νσχ.

Περαιτέρω, κατά τις παρ. 2 και 8 του άρθρου 18 του Νσχ, επιδότηση ασφαλιστρού χορηγείται για προαιρετικές ασφαλίσεις που περιλαμβάνονται «στο ετήσιο πρόγραμμα γεωργικών ασφαλίσεων που καταρτίζει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» και εγκρίνεται «με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων», οι δε απαλλαγές από την υποχρεωτική ασφαλιστική κάλυψη του ΕΛ.Γ.Α. καθώς και οι όροι κάλυψης καθορίζονται στους Κανονισμούς Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α. (άρθρα 6 παρ. 1 και 16 παρ. 1 του Νσχ), οι οποίοι επίσης εγκρίνονται με κ.υ.α..

Υπό το φως των ανωτέρω, σκόπιμη θα ήταν ίσως η αναδιατύπωση της προς ψήφιση διάταξης, και μάλιστα με τη χρήση ενιαίας ορολογίας ως προς το περί ου ο λόγος ετήσιο πρόγραμμα, π.χ., ως εξής: «στην αρμοδιότητα της συνιστώμενης Διεύθυνσης Διαχείρισης Κρίσεων και Κινδύνων στον Αγροτικό Τομέα υπάγεται ιδίως: α. Η κατάρτιση και η υποβολή προς έγκριση στους Υπουργούς Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (...) (ι) του ετήσιου προγράμματος προαιρετικής αγροτικής ασφάλισης κατά τα ειδικότερον οριζόμενα στο άρθρο 18 παρ. 2 και 8 του παρόντος».

3. Επί του άρθρου 5 παρ. 1 και 2

Με τις προς ψήφιση διατάξεις καθορίζονται οι «φυσικοί κίνδυνοι και ασθένειες, που μπορούν να προκαλέσουν άμεσες ζημιές στη φυτική παραγωγή», «στο ζωικό κεφάλαιο και στη ζωϊκή παραγωγή», αντιστοίχως, εμπίπτουν δε στην ασφαλιστική κάλυψη του ΕΛ.Γ.Α.. Στην απαρίθμηση των ως άνω κινδύνων και ασθενειών περιλαμβάνονται, όμως, στην παρ. 1 υπό στοιχεία ζ) έως και ι) και στην παρ. 2 υπό στοιχείο ι), «ζημιές από τη θάλασσα», «ζημιές» από διάφορα είδη αγρίων ζώων και «η ζημιά από άγρια ζώα». Σκόπιμο θα ήταν, από πλευράς νομοτεχνικής συνέπειας και νομικής ακριβολογίας, να αναφέρονται μόνον οι ασφαλιστικοί κίνδυνοι ή οι ασφαλιστικές περιπτώσεις, η εμφάνιση των οποίων συνιστά το «ζημιογόνο γεγονός» (βλ., σχετικώς, Αλ. Λιτζερόπουλου, Στοιχεία ενοχικού δικαίου, ανατ. 2001, σελ. 138, Κ. Κρεμαλή, Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 1985, σελ. 284), π.χ. «κίνδυνοι από τη θάλασσα», «κίνδυνοι από άγρια ζώα». Η «αιτιώδης συνάφεια» μεταξύ του ως άνω γεγονότος και της ζημιάς (Λιτζερόπουλος, όπ. π., σελ. 137 επ.) τρέπει την έννομη σχέση ασφαλιστικής προσδοκίας σε σχέση ασφαλιστικής παροχής, δηλαδή αποζημίωσης του ασφαλισμένου (Κρεμαλής, όπ. π., σελ. 59, 247).

4. Επί του άρθρου 6 παρ. 6

Κατά την προτεινόμενη διάταξη, «Το συνολικό ποσό των ετήσιων αποζημιώσεων που καταβάλλει ο ΕΛ.Γ.Α. λόγω της υποχρεωτικής ασφάλισης, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ετήσια έσοδά του από την εισπραξη της υποχρεωτικής ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς και οποιουδήποτε αποθεματικού έχει δημιουργηθεί εξ αυτού του λόγου από προηγούμενες χρήσεις».

Αρτιότερη θα ήταν ίσως η ακόλουθη διατύπωση: «Το συνολικό ποσό των ετήσιων αποζημιώσεων που καταβάλλει ο ΕΛ.Γ.Α. λόγω της υποχρεωτικής ασφάλισης, δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των ετήσιων εσόδων του από την εισπραξη της υποχρεωτικής ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς και οποιουδήποτε αποθεματικού έχει δημιουργηθεί εξ αυτού του λόγου από προηγούμενες χρήσεις».

5. Επί του άρθρου 7 παρ. 1

Στην προτεινόμενη διάταξη εκ παραδρομής γίνεται αναφορά στα «ποσοστά που προβλέπονται στην περίπτωση β και γ του άρθρου αυτού», αντί του ορθού «στις περιπτώσεις β και γ του άρθρου αυτού».

6. Επί των άρθρων 9 παρ. 1 α) και 2 α), 10 παρ. 2, 12 παρ. 2

Κατά τις προς ψήφιση διατάξεις η ασφαλιζόμενη αξία της αγροτικής παραγωγής ορίζεται βάσει στοιχείων που έχει περιλάβει κάθε παραγωγός στην «Ενιαία Δήλωση Καλλιέργειας» ή στην «Ενιαία Δήλωση Εκτροφής», οι οποίες συνυποβάλλονται «υποχρεωτικά με την Ενιαία Δήλωση Ενίσχυσης (Ε.Δ.Ε.)» (άρθρο 9 παρ. 1 α) και 2 α) του Νοσχ).

Εξ άλλου, «ο ακριβής προσδιορισμός της υποχρεωτικής ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς σε χρηματικό ποσό, που αναλογεί σε κάθε ασφαλισμένο παραγωγό, γίνεται με την υποβολή της Ενιαίας Δήλωσης Ενίσχυσης (Ε.Δ.Ε.). Το συνολικό ποσό της ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς υπολογίζεται ως ποσοστό επί του συνόλου της ασφαλιζόμενης αξίας της παραγωγής, όπως αυτή προκύπτει από τις αναγραφόμενες στην Ε.Δ.Ε. καλλιέργειες ή ζωικό κεφάλαιο» (άρθρο 10 παρ. 2 του Νοσχ).

Περαιτέρω, «η ασφαλιστική ενημερότητα ισχύει για το έτος για το οποίο υποβλήθηκε η Δήλωση Καλλιέργειας μαζί με τη Δήλωση Ενιαίας Ενίσχυσης (ΟΣΔΕ) και καθιστά τον υποχρεωτικά ασφαλιζόμενο στον ΕΛ.Γ.Α. παραγωγό, δικαιούχο διεκδίκησης αποζημίωσης ή εγγεκριμένων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κρατικών οικονομικών ενισχύσεων, σε περίπτωση ζημιάς της φυτικής παραγωγής και του φυτικού ή ζωϊκού κεφαλαίου του (...)» (άρθρο 12 παρ. 2 Νοσχ).

Νομοτεχνικώς αρτιότερη θα ήταν η χρήση, ως προς τις κατά τα ανωτέρω «Δηλώσεις», ενιαίας ορολογίας και μάλιστα της ορολογίας που χρησιμοποι-

είται στα σχετικά έγγραφα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. («Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων»). Στην 84886/29-5-2009 «Εγκύκλιο – Εγχειρίδιο διαδικασιών Ολοκληρωμένου Συστήματος 2009 σχετικά με την εφαρμογή του καθεστώτος της ενιαίας ενίσχυσης και λοιπών καθεστώτων και μέτρων στήριξης στα πλαίσια των Καν (ΕΚ) 73/2009 & 1405/2006» χρησιμοποιείται ο όρος «Ενιαία Αίτηση», η οποία «αποτελεί: α) δήλωση της συνολικής γεωργικής εκμετάλλευσης (...) β) αίτηση χορήγησης ενίσχυσης (...)» (άρθρο 3 παρ. 3 της ανωτέρω Εγκυκλίου).

7. Επί του άρθρου 16 παρ. 1

Κατά την προτεινόμενη διάταξη, «Με τους Κανονισμούς Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α. που εγκρίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΛ.Γ.Α., καθορίζονται: α) οι κίνδυνοι και τα αντικείμενα ασφάλισης που καλύπτει ο ΕΛ.Γ.Α., καθώς και οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί με τους οποίους παρέχεται η ασφάλιση (...)».

Κίνδυνοι, όμως, που εμπίπτουν, υποχρεωτικώς και αυτοδικαίως, στην ασφαλιστική κάλυψη του ΕΛ.Γ.Α., ενεργοποιούμενη «από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του αντίστοιχου Κανονισμού Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α. στον οποίον περιλαμβάνονται» (άρθρο 5 παρ. 3 του Νσχ), προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 5 του Νσχ.

Ερωτάται αν με την προς ψήφιση διάταξη παρέχεται δυνατότητα να καλυφθούν και άλλοι κίνδυνοι, πέραν των όσων προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 5 του Νσχ ή αν οι Κανονισμοί Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α. απλώς επαναλαμβάνουν τους προβλεπόμενους στον νόμο κινδύνους, καθιστώντας, όπως προαναφέρθηκε, ενεργό τον ασφαλιστικό δεσμό.

8. Επί του άρθρου 18 παρ. 2 εδ. α και β

Κατά την πρώτη από τις προς ψήφιση διατάξεις, επιδότηση ασφαλιστρού χορηγείται για ασφαλίσεις «που περιλαμβάνονται στο ετήσιο πρόγραμμα γεωργικών ασφαλίσεων που καταρτίζει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και συνάπτονται αφενός, μεταξύ φυσικών προσώπων ή νομικών προσώπων (...) και αφετέρου ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή αλληλασφαλιστικών συνεταιρισμών ή ενώσεων αυτών, που συμμετέχουν στο ετήσιο πρόγραμμα γεωργικών ασφαλίσεων». Κατά το επόμενο εδάφιο της προτεινόμενης παραγράφου, σχετικές με τις εν λόγω ασφαλίσεις συμβάσεις συνάπτονται και με τον ΕΛ.Γ.Α., ο οποίος φαίνεται να συμμετέχει, και αυτός, στο ετήσιο πρόγραμμα του Υπουργείου.

Κατά τη δεύτερη από τις προτεινόμενες διατάξεις, «Με κοινή απόφαση

των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ορίζεται ο τρόπος, τα ποσοστά επιδότησης, οι ασφαλίσεις στις οποίες επιδοτείται το ασφαλιστρο, η συνολική δαπάνη για επιδοτήσεις και τα λοιπά στοιχεία, που είναι απαραίτητα για τη σωστή και απρόσκοπτη διεκπεραίωση των εργασιών επιδότησης του ασφαλιστρο, η διαδικασία καταβολής του επιδοτούμενου ασφαλιστρο στους δικαιούχους, το ετήσιο πρόγραμμα γεωργικών ασφαλίσεων που καταρτίζει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι συμπληρωματικοί όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής στο παραπάνω πρόγραμμα της παραγράφου 1 (...)».

Το προβλεπόμενο στην παράγραφο 2 του άρθρου 18 του Νσχ «ετήσιο πρόγραμμα γεωργικών ασφαλίσεων» καταρτίζεται, όμως, από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Συνεπώς η, κατά τα προηγηθέντα, κ.υ.α. εγκρίνει, και δεν διαμορφώνει το εν λόγω πρόγραμμα.

Αθήνα, 31 Αυγούστου 2010

Ο Εισηγητής

Ανδρέας Κούνδουρος

Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών

Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος

Νομοτεχνικής Επεξεργασίας

Στέφανος Κουτσομπίνας

Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής

του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης

Επιστημονικών Μελετών

Αντώνης Παντελής

Καθηγητής της Νομικής Σχολής

του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου

Κώστας Μαυριάς

Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών